

L'imperialisme de la República Francesa

En un dels passeigs que acostumo a fer per conèixer ben bé el París multiforme i cosmopolita, vaig dirigir-me al *Palais Royal*. Això en si mateix no té gran cosa de particular ni es gaire important; el Palau Reial transformat en oficines i botigues i el jardí monòton, sense importància, ha esdevingut una cosa corrent i vulgar.

Però el què em va fer fixar l'atenció, fou l'Agència General de les Colònies que té també allí el seu estatge. Multitud de fotografies, mostres dels seus productes, mapes,... acompanyat tot d'un text francament imperialista. Vetaquí un dels símptomes del fracàs de la democràcia francesa.

La propaganda colonial emprada pel Govern, es grandiosa en tots els aspectes. Té interès en inculcar a la multitud l'esperit de domini que per cert per alguns sectors és prou criticat.

Sota la capa de la civilització s'hi amaga, naturalment, el desig, l'ambició d'ésser més fort que els demés. Unicament que ara ja no enganyen a ningú els mots de «protectorat», «colònies autònomes», i tota aquesta abnegació civilitzadora.

Les colònies franceses són nombroses i estan escampades per Àfrica, Àsia, Oceania i Amèrica. L'afany de lucre a costa d'elles és evident, com també que la civilització només és un pretext.

Alguns objecten que això és necessari per fer progressar el món; però l'argument es de poca consistència des del punt de vista de la democràcia, per què cal tenir en compte que l'Estat té com a lema la cèlebre trilogia d'Igualtat, Llibertat i Fraternitat que encapçalen tots els documents oficials desso- ta el nom de «República Francesa». Segurament que una immisquació europea en aquests països serà beneficiosa, però això no explica que s'els tingui de dominar. No se m'escapa que els pobles selvatges o endarrerits no volguessin tolerar la presència d'europaus, només pel sol gust de la rutina i que davant de la seva intransigència amb la civilització ha estat necessària una quantitat més o menys gran de violència... Però el què passa es que enllaminits amb els beneficis que s'hi obtenen, els civilitzadors continuen sempre en dominadors i procuren obstruir tota causa de civilització avançada, que podria ésser massa favorable a les seves ànsies de llibertat, fins i tot quan demostren que ja estan prou civilitzats per no aguantar cap tutela estrangera, la *protecció* esdevé obligada. Un exemple és l'Egipte i la Índia que l'Anglaterra procura retenir i *pacificar*. I a la Indoxina, França també l'ha fet objecte de repressions per els seus moviments de llibertat.

I això no es tolerable després de declarar els Drets de l'Home; no s'hi val a fer servir la Democràcia d'encobridora, justament per atacar ço que ella defensa.

Però s'han fet i es fan tants torts en nom de la Demo-

cràcia! —però de fet trepitjant-la, naturalment— que sembla que la nostra sensibilitat s'hagi atrofiat i haguem esdevingut insensibles... Sembla que això ja s'accepta com un mal necessari, inevitable... sembla que siguem incapaços de reaccionar.

L'Estat francès s'ha tornat francament reaccionari. Els francesos (en general) no s'en donen compte que aquesta llibertat que ells ataquen, és la mateixa que defensaren en 1914!... que és la mateixa que defensaren els seus avis en temps de la Revolució...

La República Francesa tal com està avui, no es pas un model a seguir (encara que sempre és millor que alguns països meridionals). I sobretot, és també molt centralista.

Cal que ho tinguem present nosaltres al parlar de República; ja s'ha dit i repetit que dir només República no es dir res. La República és l'essència de la Democràcia, no hi ha dubte; però que les ganes de dominar, que les ganes d'ésser més o millors que els altres, no ens facin perdre de vista la Llibertat i la Igualtat humana, base de la civilització i de la veritable democràcia.

NYICRIS

Paris, 29 de Juny.

Aigua Vall-Par

Font Sant Albert
VALLCARCA (Barcelona)

|||

La millor aigua de taula

|||

Lleugerament mineralitzada

|||

Pura * Lleugera * Digestiva

|||

Dipòsit general:

C. París, 174

BARCELONA

Màquines d'Escriure

P. de Gràcia, 114 **J. VIDAL** Barcelona

Abonaments de neteja i conservació a 45 Ptes. l'any
(Una neteja al mes)

- Dirigir-se al representant: **Ramon Garrell. - Riçoma, 58**

La DIGESTONA CHORRO cura, calma i no perjudica